

njem, a tek što stiže u Beč, odmah treći dan (14. marta 1790.) izdade na njih proglas, u kojem im objavi, da je po smrti bratovoj primio prijestô ugarsko-hrvatski na osnovi zak. čl. I. i II. od 1723. (naime ugarsko-hrvatske Pragmatičke sankcije) i da će staleže ostaviti u njihovim pravima i slobostinama, što im daju ustav i zakoni; poradi toga potvrđuje Josipov proglas (od 28. januara 1790.) uz dodatak, da će o onim reformama, kojih car nije povukao (a to su edikt o toleranciji i onaj o dokinuću kmetstva), saslušati mnijenje sabora, koji sazva nekoliko dana docnije (29. marta) za 6. juna u Budim sa zadatkom, da izabere palatina, sastavi kraljevsku inauguralnu diplomu, primi kraljevsku prisegu i ovrši svečano krunisanje. Uporedo s nastojanjem oko primirenja Ugarske i Hrvatske teče i diplomatsko djelovanje Leopoldovo, da dođe do mira s Turskom, jer unatoč pobjedama Laudonovim i osvojenju Beograda i Smedereva nije bilo nade u trajni uspjeh, budući da je takmica Pruska ponudila sultanu Selimu III. navalni savez, pače na proljeće 1790. stajale njezina vojska tik austrijske granice. To držanje snažne Pruske prisili Leopolda na prihvrat konvencije utanačene u Reichenbachu (u pruskoj Šleskoj): Leopold se obavezao, da će odmah s Turskom sklopiti primirje i prekinuti savez s Rusijom, a Friedrich Wilhelm II. posredovati sastanak mirovnoga kongresa.

Poruka Leopoldova primirila je doduše Madžare i Hrvate, no uza sve to ogorčenosti protiv netom minuloga samovoljnog vladanja Josipova nije nestalo, pače vijest o carevoj smrti pozdravljena bi velikim ushitom, jer se u prvi kraj općenito držalo, kao da je sada nestalo svake pogibli po ugarski i hrvatski ustav. Karakteristična je u tom obziru izjava hrvatskoga velikaša baruna Ignjata Magdalenića, koji reče, da je neustavnim vladanjem Josipovim utrnula zakonska moć Pragmatičke sankcije od 1722. i time prekinuta veza između dinastije i naroda (*filum interruptum successionis*), pa tako da su Ugri i Hrvati u pravu, da sebi biraju novu dinastiju¹ ili

¹ U tom je obziru veoma značajna brošura, što ju je napisao pod svojim imenom tadanji peštanski sveučilišni profesor Karlo Koppi: „Jus electionis quondam ab Hungaris exercitum. Historia stirpis Arpadianae. Viennae (s. d.)“. Na kraju predgovora datirana je ovim riječima: „Scribebam Pestini in ipso comitiorum sollemni aditu 6. juni 1790.“. U toj brošuri dokazuje Koppi, da francuska porodica vojvoda Crouy (familia ducum Croviacorum) izravno potječe od Arpadovaca, i to tobože od kralja Stjepana IV. (1163—1165) ili njegova (inače u vjerodostojnim historijskim izvorima nepoznata) sina Marka.